

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto

Lausunto

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä elintarvikelaiksi ja eräiden lakien muuttamiseksi. Kainuun sote kuntayhtymän ympäristöterveydenhuolto on tutustunut lausuntopyyntöön sekä lausuntopyyntöön liittyneeseen materiaaliin. Kainuun sote kuntayhtymä / ympäristöterveydenhuolto kiinni huomiota seuraaviin asioihin.

Uudessa esitetyssä elintarvikelain termistöä on uudistettu ja yhdenmu-
kaistettu. Tämä nähtiin hyvänä asiana, joka selkeyttää lain käyttämistä.

Elintarvikelain 71§ pykälässä on esitetty toimijoilta perittävän 150€ val-
vontamaksu, joka sisältäisi valvontasuunnitelman mukaisen näytteen-
oton ja näytteiden tutkimisesta aiheutuvat kulut. Lisäksi alkutuotanto-
paikasta ei perittäisi 71§:n mukaista perusmaksua eikä 72§:n mukaista
muuta maksua.

Tutkimus ja näytteenottokustannukset ovat kuitenkin sen verran korke-
at, ettei vuosimaksu kata niitä. Lisäksi maidontuotantotilojen tarkastuk-
sista maksetaan praktikoille erillinen palkkio, joten edellä mainittujen
maksujen pois jättäminen pienentää tuloja edelleen.

Näytteenoton kustannukset voisivat kuulua vuosimaksuun, mutta näyt-
teiden tutkimisesta aiheutuneet kulut tulisi olla edelleenkin kohteelta pe-
rittäviä. Mikäli näytteiden tutkimiskulut sisällytetään vuosittaiseen val-
vontamaksuun on pelkona, että kohteet alkavat vaatia näytteenottoa
palveluna valvontaviranomaiselta, jolloin valvontayksikölle aiheutuu
enenevissä määrin menoja.

Vuosittaisen valvontamaksun määräytyminen valvontakohteille ei ole
selkeä. Tekstistä ei voi aukottomasti tulkita valvontamaksun kohdistu-
mista yksittäiselle kohteelle tai toimijalle. Mikäli valvontamaksu olisi
toimija kohtainen saattaa se kauppias- tai yrittäjä vetoiset kohteet eriar-
voiseen asemaan verrattuna ketjuvetoisiin toimipaikkoihin.

Valvontamaksun suuruus olisi hyvä olla porrastettu valvontakohteen
suuruuden tai elintarvikehygieenisen riskin mukaan. Pienille vähä riski-
sille kohteille esitetty 150€ valvontamaksu voi olla kohtuuttoman suuri,
kun taas suuremmille kohteille mitättömän pieni. Lisäksi osan vuotta

Osoite	Puhelin	Telefax	Sähköposti	Internet	Y-tunnus
Kainuun sosiaali- ja terveyden- huollon kuntayhtymä Ympäristöterveydenhuolto Tehdaskatu 11 87100 Kajaani	(08) 615 61/ vaihe	(08) 6155 2836	kirjaamo@kainuu.fi etunimi.sukunimi@kainuu.fi	www.kainuu.fi	2496986-0

toimivat yrittäjät voivat kokea vuosittaisen valvontamaksun epäoikeudenmukaiseksi.

Terveystensuojelulain mukainen vuosittainen valvontamaksu on myös 150€, mutta se ei sisällä näytteenoton tutkimuskustannuksia. Jotta muutokset elintarvikelaissa ja terveystensuojelulaissa olisi yhteneviä tulisi myös elintarvikelain valvontasuunnitelman mukaisten näytteiden tutkimuskulut osoittaa toimijan maksettaviksi.

Elintarvikelain 9§:n mukaan toimijan on tehtävä ilmoitus elintarviketoiminnan rekisteröintiä varten toimivaltaisen viranomaisen tarjoaman sähköisen palveluun tai toimitetta muuten tiedot muulla tavoin toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista. Toiminnan keskeyttämisestä, lopettamisesta tai olennaisesta muuttamisesta olisi viivytystä ilmoitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle. Lain tekstistä ei käy ilmi kuinka toimitaan, mikäli toimija vaihtuu. Mikäli toimijalle riittää, että se ilmoittaa toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle toiminnan keskeyttämisen, lopettamisen tai olennaisen muuttamisen ei kunta ilmeisesti voi periä siitä maksua kuten ennen.

Elintarvikelain 72§ mukaan kunta perii 71§:ssä säädetyn perusmaksun lisäksi valvontakohteelta hyväksymänsä taksan mukaisen maksun: 9 ja 12 §:ssä tarkoitetun rekisteröintiä koskevan ilmoituksen sekä 8 ja 10§:ssä tarkoitetun hyväksymistä koskevan hakemuksen käsittelystä. Mikäli valvontakohteissa tehdään olennaisia muutoksia, joutuu valvoja tekemään kuitenkin saman verran töitä, kuin valvontakohteen alkupeiräiseen ilmoitukseen tai hyväksymiseen on mennyt, eikä kunta voi periä ilmoituksen tai hakemuksen käsittelystä maksutaksan mukaista maksua.

Terveystensuojelulain 13§:ssä ”toiminnanharjoittajan on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista kirjallinen ilmoitus kunnan terveystensuojeluviranomaiselle... Lisäksi ilmoitus on tehtävä 1 momentissa tarkoitetun toiminnan päättymisestä tai olennaisesta muuttamisesta.

Uuden toiminnanharjoittajan on ilmoitettava toiminnanharjoittajan vaihtumisesta terveystensuojeluviranomaiselle”. Terveystensuojelulain 50a§:n mukaan 13§:ssä tarkoitettujen ilmoitusten käsittelystä kunta perii taksan mukaisen maksun.

Kuitenkin toiminnanharjoittajan vaihtumisen osalta riittää pelkkä ilmoittaminen, jolloin siitä kunta ei voi periä maksua. Toiminnan lopettamisesta tehdään kuitenkin ilmoitus, joten siitä voi ilmeisesti periä maksun.

Elintarvikelaissa sekä terveystensuojelulaissa on useita kohtia missä toiminnanharjoittaja tekee ilmoituksen tai ilmoittaa. Ilmoittamisen ja ilmoituksen tekeminen tulisi olla molemmissa laissa yhtenevät, jolloin maksun periminen helpottuisi.

Osoite	Puhelin	Telefax	Sähköposti	Internet	Y-tunnus
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä Ympäristöterveydenhuolto Satamakatu 2 B 87100 Kajaani	(08) 615 61/ vaihide	(08) 6155 2836	kirjaamo@kainuu.fi etunimi.sukunimi@kainuu.fi	www.kainuu.fi	2496986-0

Uutena elintarvikelaissa on seuraamusmaksu. Seuraamusmaksun määräytymisestä ja rikkomuksesta aiheutuneen maksun suuruudesta olisi hyvä saada jotakin kautta esim. esimerkkien muodossa minkä suuruisia seuraamusmaksuja mistäkin määrätään.

Elintarvikelaki 23§; esimerkiksi teurastamojen ruokaloiden siirtäminen Ruokaviraston (teurastamoa valvovien virallisen eläinlääkäreiden valvontaan) ei ole perusteltua. Ruokaloiden valvominen edellyttää erilaista osaamista kuin lihan tarkastuksen tai laitoshygienian valvominen.

Kyläkauppojen tukeminen vapauttamalla ne perusmaksusta katsottiin syrjivän muita syrjässä toimivia elintarvikevalvontakohteita.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
Ympäristöterveydenhuolto

Lisätietoja

sähköposti: ymparistoterveydenhuolto@kainuu.fi

Osoite	Puhelin	Telefax	Sähköposti	Internet	Y-tunnus
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä Ympäristöterveydenhuolto Satamakatu 2 B 87100 Kajaani	(08) 615 61/ vaihe	(08) 6155 2836	kirjaamo@kainuu.fi etunimi.sukunimi@kainuu.fi	www.kainuu.fi	2496986-0